

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: O. Kuijk, Brantwijk 76, Amstelveen

Opgericht 1 januari 1881

BONA FIDE?

WE LEVEN in een tijd van de parade van de „bona fide magnetiseur”.

Overal duikt hij op. In pers-artikelen, in de pleitredevoeringen van verdedigers, in verklaringen van de Nederlandse werkgroep van paranormale genezers, overal wordt de scheidlijn getrokken tussen kwakzalvers en z.g. bona fide strijkers.

Met dit slimme onderscheid willen de handopleggers bij leken en oppervlakkige beschouwers de indruk wekken dat er goede en slechte paranormale genezers bestaan.

Nadrukkelijk moeten wij stellen dat er GEEN bona fide magnetiseurs in de zin van de volksgezondheid bestaan.

De propaganda voor bona fide magnetiseurs is eenvoudig misleiding van de zieken:

Immers:

1. het bestaan van paranormale geneeskunst is nimmer wetenschappelijk aangetoond;
2. de wonderbaarlijke genezingen van mensen die medisch „opgegeven” zouden zijn door de invloed van strijkers en handopleggers bestaat voornamelijk bij de spraakmakende gemeente, maar een objectief wetenschappelijke controle kan maar nooit doorslaggevende bewijzen vinden van deze sages;
3. er bestaat geen instantie in Nederland die volgens enige betrouwbare medische en wetenschappelijke norm kan nagaan of een magnetiseur geneest, suggereert of eenvoudig bedriegt. De zogenaamde controlecommissie van de NWP voldoet al allerminst aan deze norm. Het college bestaat hoofdzakelijk uit niet-medici en de enkeling met me-

dische opleiding die zich voor dit onwetenschappelijke onderzoek leent, werkt ofwel naamloos of blijkt uitgestoten door beroepsbroeders; voorts wordt de controle uitgeoefend aan de hand van door magnetiseurs ingediende gegevens; het wordt de commissie dus wel erg moeilijk gemaakt om mislukkingen bij magnetiseurs op te sporen.

Het is van het hoogste belang dat het vervolgingsapparaat, de rechter en de openbare mening in dit land niet gaan geloven in het sprookje van de „bona fide magnetiseurs”.

Zij bestaan niet.

Indien het hier zou gaan om het voortleven van een onschuldige volkslegende, wie zou zich er druk om maken?

Maar de magnetiseurs kloppen het geld uit de zak van wanhopige zieken zonder er enig herstel voor te geven.

Er wordt valse hoop gewekt.

Mensen die gemakkelijk genezen zouden kunnen worden lopen de kans te sterven door het tijdverlies van de nutteloze medische goocheltoeren der handopleggers.

De volksgezondheid wordt bedreigd omdat de magnetiseurs geen epidemische ziekten kunnen ontdekken.

Rechter en volk moeten zich niet laten verblinden door de handige reclame voor bona fide magnetiseurs. Handopleggers zijn wetsovertreders en vormen een gevaar voor de volksgezondheid. Er is een wet die hun het strijken verbiedt.

Welnu, laat ons deze misstand bestrijden.

Signaleer de handopleggers, vervolg en bestraf hen.

Want zij zijn niet bona fide.

Straffeloos

„IK BEN IN 1960 lid geworden van de werkgroep van paranormaal begaafden. Ik dacht toen eerst straffeloos mijn gang te kunnen gaan,” erkende een 72-jarige handoplegger voor de Rotterdamse rechtbank waar hij terecht stond verdacht van het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst.

Hij gaf toe vier Rotterdamse vrouwen die in de dagvaarding werden genoemd bestreken te hebben. Wanneer de patiënten dat wensten schreef hij ook kruidenpillen voor die ze zelf moesten bestellen. Hij berekende een honorarium van twee gulden als zij op zijn spreekuur kwamen en drie gulden wanneer hij hen thuis opzoekt. Verder ontving hij van de fabrikant tien procent van de prijs der bestelde geneesmiddelen,” zo schrijft het Vrije Volk.

Onze mening:

Wij wijzen op de invloed van de Nederlandse werkgroep van paranormale genezers op deze magnetiseur. Hij dacht dat hij straffeloos was.

Welnu hij is het niet. Ondanks de NWP en ondanks de gloedvolle pleitrede die de voorzitter van de NWP voor de rechtbank hield.

Bureau Vereniging

HET BUREAU van de Vereniging tegen Kwakzalverij is gevestigd ten huize van de directeur, de heer D. H. van den Bosch, „Groot Schuttershoef”, Arnhemseweg 10, Leusden post Amersfoort.

Aan dit bureau zijn alle inlichtingen omtrent de vereniging en de kwakzalverijbestrijding verkrijgbaar.

Directeur Van den Bosch is gaarne bereid verzoeken tot het houden van lezingen over de kwakzalverij te behandelen.

Volksgezondheid vergeten

Proces-verbaal de oplossing

„DOOR DE DUIVEL bezeten of niet door de duivel bezeten?” dat is de vraag die de leden van de gereformeerde kerk bezig houdt nadat bekend werd dat de echtgenote van de koster van de Juliana-kerk in Dordrecht optrad als magnetiseuse.

Een brief van drie lidmaten van de kerk bracht de praktijken van de kostersvrouw in de openbaarheid. In vele persartikelen werd vooral de geestelijke kant van de zaak belicht.

Helaas bleef in de discussie de volksgezondheid volkomen in het duister.

Want zelfs indien men aanneemt dat de kostersvrouw met de beste bedoelingen handen oplegt, dan nog dient haar optreden te worden veroordeeld. Zij brengt de volksgezondheid in gevaar. Zij overtreedt de wet op de uitoefening van de geneeskunst. Zij riskeert leven en gezondheid van dié patiënten die bij haar komen met een ziekte die bij tijdige medische behandeling verdwijnt, maar die fataal wordt indien men de gunstige periode voor herstel laat voorbijgaan door een tijdrovende en — altijd nutteloze — behandeling bij een magnetiseuse.

Verantwoordelijkheid

Duivel of geen duivel, de kostersvrouw belast zich met een verantwoordelijkheid die zij niet dragen mag. Met haar suggestieve handbewegingen mag zij zichzelf en haar omgeving voorgoed chelen dat zij geneest, in werkelijkheid is het genezend vermogen van magnetiseurs nog nimmer wetenschappelijk aangetoond.

Wat er dan wel gebeurt? De kostersvrouw behandelt wellicht een ziekte die vanzelf geneest — met of zonder strijkerij. Of er is in het geheel geen ziekte. Magnetiseurs kunnen met hun poespas dikwijls ingebeelde zieken afhelfen van het waanidee dat zij ziek zijn. Maar dat resultaat is ook te verwachten van een geconcentreerd gesprek met arts, verwant, vriend of andere vertrouweling. Medisch gesproken heeft de magnetiseur geen waarde. Ook de kostersvrouw niet.

Gemakkelijk oordeel

Wonderlijk is daarbij dat leken op medisch gebied in deze kwestie zo gemakkelijk een oordeel geven. „We heb-

ben er geen bezwaar tegen dat de vrouw van de koster mensen helpt. Een van onze predikanten heeft het zo gesteld: je moet het vergelijken met een infrarode lamp,” aldus de secretaris van de kerkeraad, zo lezen we in Het Parool.

Hoe weet zo'n predikant dat? Waarom hebben medici of natuurkundigen toch maar nooit kunnen ontdekken, dat de handen van magnetiseurs dezelfde stralingswarmte geven als een infrarode lamp? Wil dominee het wetenschappelijk bewijs van zijn stelling geven?

Het feit dat de kostersvrouw 20 patiënten per week behandelt zou hem een zaak van zielszorg moeten zijn. Dominee is bovendien verplicht de vrouw van de koster te wijzen op haar plicht de wet te eerbiedigen. Voorts draagt hij mede de verantwoordelijkheid voor de gevaren die kunnen voortvloeien uit de uitoefening van onbevoegde artsenij.

Natuurlijk dekt de Nederlandse werkgroep van paranormale genezers de activiteiten van de kostersvrouw in Dordrecht. „Ofschoon de kostersvrouw geen coryfee is die lammen doet lopen en blinden zien, is de kans groot dat zij na vijf jaar proeftijd (35 procent moet genezen zijn) als volwaardig lid wordt aangenomen. Als het moet zullen we in Dordrecht vlugschriften ver-

spreiden,” vertelde de NWP aan de Haagsche Post.

De Haagsche Post verzuimde aan de NWP te vragen wat het lot is van de 65 procent patiënten die NIET behoeven te genezen volgens de norm van de vakbond der handopleggers. Een griezelige maatstaf.....

De kostersvrouw in Dordrecht en haar occult bedrijf is in de kerkelijke gemeente en in de pers een kwestie van geestelijk gelijk of ongelijk geworden. Daar komt men nimmer uit.

Maar de politie in Dordrecht staat voor een veel gemakkelijker probleem. Zij behoeft slechts proces-verbaal op te maken op grond van het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. En de rechter kan eenvoudig zorgen voor de volledige afwikkeling van een conflict dat een christelijke gemeenschap verdeeld houdt en dat de belangen van de volksgezondheid negeert.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr. J. H. Ligterink, arts en apotheker, Amsterdam

Pharm. redacteur:

J. E. Buiten, apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle

Diep ademen

„BIJ VERKOUDEHEID en dergelijke is het gebruik van Australische eucalyptusolie aan te bevelen. De meeste eucalyptusolie, die in de handel is, is synthetisch gefabriceerd en heeft niet dezelfde gunstige werking van de natuurlijke Australische eucalyptusolie, dus uit Australië afkomstig; andere werkt niet. Wees dus waakzaam.”

Wij willen onze lezers aanraden nog waakzamer te zijn dan mr. C. Sypkens M.D. Sc D. al schrijft in zijn folder „Om er (geestelijk en maatschappelijk) beter van te worden”.

We vragen ons zelf af of het wel verstandig is om de aanbevolen Australische eucalyptusolie te gebruiken tegen verkoudheid. Immers, de verkoudheid is een last die wij in ons klimaat moeten dragen, daar helpt geen Australische of synthetische eucalyptusolie aan. En als er werkelijk medisch geholpen moet worden, waarom dan niet even de huisarts in de arm genomen? Echte medici hebben wellicht minder hoofdletters achter hun naam dan mr. Sypkens, maar zij hebben hun bul, hun wetenschappelijke scholing en hun bevoegdheid.

Of mr. Sypkens erkende bewijzen van medische geoefendheid bezit menen we ernstig te moeten betwijfelen als wij in zijn folder lezen hoe hij uitbreiding van ziekten wil voorkomen door drie of vier keer diep ademen.

Wie moet er eigenlijk (geestelijk en maatschappelijk) beter worden van deze folder? De patiënt of mr. Sypkens?

Boeiende discussies tijdens jaarlijkse vergadering

VOORZITTER A. P. N. DE GROOT heeft tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van de vereniging tegen de Kwakzalverij meegedeeld dat contact is opgenomen met de Nederlandse Consumentenbond om deze organisatie te wijzen op allerlei waardeloze behandelingsmethoden en pseudo geneesmiddelen, die hier en daar worden verkocht of aangeboden.

Uit de vergadering bleek dat de hondsdolheid alweer vindingrijke lieden een aanleiding was geweest tot het in de handel brengen van anti-rabies dierenvoedsel.....

Voorzitter De Groot noemde vele artsen lauw en indolent ten aanzien van de bestrijding van de kwakzalverij. Het lid, de heer Noord vond dat de propaganda van de vereniging zich niet in de eerste plaats moet richten tot de artsen. „Die weten het wel. We moeten het grote publiek bereiken dat naar de kwakzalver gaat.”

Het bestuurslid mej. Hengeveld bevestigde dat de arts naast een spreekuur een „praatuur” zou moeten hebben, opdat hij zijn patiënten ook kan bevredigen in hun verlangen naar „mystiek” bij de behandeling. Een psychologische behandeling kan veel nut afwerpen, vond zij.

Volgens de medisch redacteur van ons orgaan en het bestuurslid dr. Ligterink moet de wetenschapsman zich ook verdiepen in de techniek van de kwakzalver om tegemoet te komen aan het verlangen naar mystiek bij de patiënt.

Oud-voorzitter dr. Funke bepleitte de aanstelling bij het departement van Volksgezondheid van een rechercheur met ethische en medische knobbels, opdat duidelijk stelling genomen kan worden tegenover de vaak slimme beweringen over paranormale geneeskunde die van de zijde van verdedigers en verdachten worden gedaan tegenover minder ingewijde rechters.

De voorzitter sprak woorden van waardering en dankbaarheid tot de scheidende bestuursleden mej. Hengeveld en dr. Funke.

DIT IS HET SUCCES DER KWAKZALVERS

BIJ DE WETENSCHAPPELIJKE controle der activiteit van geneesmiddelen maakt men gebruik van z.g. placebo's.

De placebo's — die er uitzien als de echte geneesmiddelen — zijn niets anders dan imitaties zonder enige geneeskrachtige werking, zo lezen we in Noury-Post. Zo zou het moeten zijn! voegt het blad er aan toe. Maar de werkelijkheid leert anders.

Van de patiënten met migraine of andere pijnen, met hoest, ja zelfs met zeeziekte en vele andere „aandoeningen” reageren gemiddeld niet minder dan 35 percent (dat is meer dan één op de drie „patiënten”) even gunstig op genoemde imitaties als op het reële geneesmiddel.

Noury-Post wijst in het verband van dit stukje op de kwakzalvers, die maar al te graag van dit wonderlijke psychologische effect gebruik maken.

Getuigen à décharge

WIJ ZOUDEN dit stukje uit Noury-Post graag voorleggen aan alle rechters in Nederland, die zo snel onder de indruk komen van verklaringen van geexalteerde getuigen, die beweren door de magnetiseur in de verdachtenbank te zijn genezen.

Denk aan de placebo's, Edelachtbare

Wetenschap eenstemmig over aardstralen

HET BEGRIP dat het leeuwendeel van de Nederlandse pers voor de bestrijding der kwakzalverij in tal van artikelen toont, blijkt nog niet overal te zijn doorgedrongen — getuige het artikel „De wichelroede” in de Barneveldse Courant van 16 oktober.

De schrijver S. (niet nader aangeduid) uit Ede zegt daarin zonder blikken of blozen: „De wichelroede stelde en stelt bepaalde personen in staat onder meer water in de grond aan te wijzen.”

Eveneens zonder blikken of blozen zegt S. twintig regels verder: „Intussen bleek niet altijd, dat door middel van een wichelroede water kon worden aangewezen.”

Kletsboek

De kletsboek van de heer S. bereikt haar climax in de laatste alinea, waar hij met een ridicuul vertoon van deskundigheid poneert: „Nog nooit is het de wetenschap gelukt onomstotelijk de betekenis van de wichelroede vast te

stellen. Laten we zeggen, de geleerden zijn het ten opzichte van de wichelroede nog niet geheel eens.”

Laten we dat vooral NIET zeggen, meneer S. Want wie dat zegt, verkoopt onzin. Barre onzin. De geleerden zijn het ten opzichte van de wichelroede namelijk WEL geheel eens. Wetenschappelijke teams van de universiteiten van Amsterdam, Delft en Wageningen hebben — uiteraard onafhankelijk van elkaar — een diepgaande studie van de wichelroede gemaakt.

Unaniem

Alle teams kwamen tot de slotsom, dat dit folkloristisch zo aardige instrument niet de geringste waarde voor het opsporen van water, „aardstralen” of wat dan ook heeft. Hun bevindingen zijn neergelegd in gedegen rapporten, rijk geïllustreerd.

Uw woonplaats, meneer S., ligt niet ver van Utrecht. Vraag daar die rapporten eens ter inzage bij de universiteitsbibliotheek of openbare leeszaal. Dan slaat ge nooit meer de wetenschap te laag en de wichelroede te hoog aan.

WISSELBADEN TEGEN SUIKERZIEKTE

Medische Sauna: Koude douche voor Volksgezondheid

DE FINNEN VORMEN een gezond volk. Dat is bekend. Soms schrijft men hun kracht en gezondheid wel toe aan het volksgebruik van de sauna.

De Finse sauna is een welhaast heilige traditie: men heeft de saunabaden buiten de steden, waar „men” elkaar ontmoet als op een jachtclub.

Daarnaast kent vrijwel elk Fins woonhuis zijn eigen sauna, waar de gehele familie enkele malen per week de verfrissingen van een droge of natte sauna ondergaat. 's Lands wijs, 's lands eer.

Niemand ziet U

DE GOEDE REPUTATIE van de sauna is nu overgeslagen naar Nederland. Naar goed vaderlands gebruik bestaat zelfs een vereniging van Medisch Saunologen in ons land. Gezien het feit dat er in onze nationale lijst van verenigingen nog best plaats is voor liefhebbers van een saunabad zouden we geen bezwaar tegen deze vereniging hebben, als dat woordje medisch maar niet voorkwam in de verenigingsnaam.

Het lid van de Nederlandse vereniging van Medisch Saunologen, mevrouw Daisy G.-v. W. uit Bilthoven geeft een stroobiljet uit, dat ons vertrouwen in de NVMS niet doet stijgen. Zij blijkt een medische saunasalon te exploiteren.

Mevrouw G. beweert: „De medische sauna heeft tot hoofddoel het bewaren resp. verbeteren van uw gezondheid. De medische sauna is een cabine, die verhit wordt al naar gelang van de te bestrijden gezondheidsafwijking. Gedurende de tijd dat men in de cabine verblijft worden de harttonen enige keren gecontroleerd; de saunatemperatuur, de luchttoevoer en de vochtafvoer worden geregeld.

Na deze behandeling komt men onder de douche die eventueel op wisselbaden geregeld wordt. Hierna heeft een elektrische borstellichaamsmassage plaats, na afloop waarvan men ca. 30 minuten op een rustbank volkomen moet rusten.”

Ziekten verdampen

MEVROUW DAISY (lid van de Ned. Ver. van Medisch Saunologen) geeft ook de lijst van ziekten, die in het saunabad verdampen zoals het water dat men op de gloeiende stenen gooit: bronchitis, keelontstekingen, herstellende tuberculose, vooral klier-t.b. en na zwangerschap. De sauna wordt aangeprezen als afweermiddel tegen griep, verkoudheid, acute spierrheuma, te lage of licht verhoogde bloeddruk, jicht, vetzucht, suikerziekte, lichte gevallen van aderverkalking, sommige vormen van onvruchtbaarheid, het opheffen van storingen van milt, hypofyse, darm, maagklieren, zenuwzwakte, zenuwpijnen.....

Als bijzonderheid vermeldt deze onthullende folder nog, dat behandelingen alleen na afspraak (geheel apart) plaats vinden. „Niemand ziet iemand” zo voegt mevrouw Daisy er geruststellend aan toe in haar folder. Dat is voor haar te hopen.

Wij zouden het evenwel toejuichen als de Bilthovense politie uitging van

het standpunt „iemand ziet iemand de wet overtreden”.

Levensgevaarlijk

WANT HET IS GEWOONWEG levensgevaarlijk om bronchitis-patiënten of mensen met keelontstekingen aan te raden de (ongewone) temperatuurwisselingen van een sauna-bad te ondergaan. Mevrouw Daisy laadt een zware verantwoordelijkheid op zich als zij herstellende t.b.-patiënten voorspiegelt dat de genezing wordt versneld door haar wisselbaden en lichaamsmassage, die zelfs de Finnen nog maar spaarzaam toepassen.

Hoe men in de cabine van mevrouw Daisy van zijn suikerziekte geneest — zoals de folder suggereert — wordt niet duidelijk. Zou de vereniging van Saunologen „met algemene stemmen hebben besloten” dat de suiker wel zal smelten in het Finse stoombad?

Het medisch sausje, waarmee mevrouw Daisy haar sauna overgiet brengt haar onderneming in de gevaarzône van de kwakzalverij. Laat zij gewoon reclame maken voor de sportieve genoegens van de Finse sauna. Tal van Nederlanders zullen zich dan gaarne naar haar instituut begeven.

Maar laat zij zich niet — uit geldzucht?, uit onwetendheid? — verleiden tot het riskeren van mensenlevens. Want dat doet men, wanneer men zieke mensen uitnodigt tot een behandeling die een gezond lichaam als eerste vereiste vooropstelt.

Gelukkig Nieuwjaar

BESTUUR VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE MAANDBLAD

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, *Arts* te Hilversum, *Voorzitter*; E. Mijnaerends, *Tandarts* te Amsterdam, *Vicevoorzitter*; Mevr. A. Burbach-van der Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, *Secretaris*; L. Brest te Amsterdam, *Penningmeester*; Mr. J. E. Goudsmit *Kantonrechter* te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, *Dierenarts*, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; H. Dijkstra, *Oud-Commiss. van Politie* te Amsterdam; Mr. J. D. van den Berg, *Rechter* te Arnhem; Mr. G. C. M. van Nijnatten te Voorburg, *Referendaris* bij het Ministerie van Justitie; Dr. J. H. Ligterink, *Arts* en *Apotheker* te Amsterdam en J. E. Buiten, *Apotheker*, *Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid* te Zwolle.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Mevr. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRIJCKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts- tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

Mevr. A. Burbach-v. d. Woord, Prins Frederik Hendriklaan 60, Naarden, tel. 02959 — 19114.